

ORGANIZACIJA AUTOMATSKE OBRADÉ PODATAKA U ZAKONODAVSTVU

PROJEKCIJA NA GEODETSKU DJELATNOST

Marijan BOŽIČNIK — Zagreb*

Veliki dio geodetske djelatnosti u zemlji odvija se kroz upravnu geodetsku službu. Kako su prema postojećem zakonu o premjeru i katastru zemljišta, pa i u Nacrtu budućeg Zakona o geodetskoj izmjeri i katastru zemljišta, radovi na državnoj izmjeri i katastru zemljišta kao i njihovom održavanju, u financijskoj obavezi i pod nadzorom Republike i dijelom Općina, može se bez daljnijega govoriti o poslovima od opećeg interesa.

Taj opći interes potrebno je posebno naglasiti kada se ima u vidu činjenica da mnoge upravne, a uz nju vezane i druge društvene djelatnosti pa tako i geodetska, ulaze ili se pripremaju da uđu u eru automatske obrade podataka.

Da bi se izbjegla stihijnost na području automatske obrade podataka, a koja je stihijnost svojstvena svim djelatnostima za koje još društvo nema potrebnog iskustva Sabor SRH donio je 1970. god. Zakon o osnivanju Savjeta za informatiku. (NN br. 45/70). Tekst toga zakona glasi:

Član 1.

Osniva se Republički Savjet za informatiku. (U daljnjem tekstu Savjet)

Član 2.

Savjet obavlja poslove:

- prati stanje u oblasti naučno-tehničkih informacija i komunikacija i predlaže poduzimanje mjera za širu primjenu naučno-tehničkih dostignuća u toj oblasti, proučava stanje u vezi sa koncepcijom plana i programa jedinstvenog informaciono-dokumentaciono-komunikacionog sistema kao i pitanja vezana za kompjutersku, repografsku i komunikativnu tehniku, proučava stanje i mogućnosti proizvodnje elektroničke opreme, prati opremljenost radnih organizacija i drugih institucija elektrotehničkom i reprografskom opremom i proučava mogućnost potpunijeg iskorišćavanja postojećih kapaciteta.
- suradnje sa korisnicima elektroničke i reprografske opreme u razradi programa i planova razvoja i unapređivanja naučno-tehničkih informacija i komunikacija, kao i u utvrđivanju i provođenju jedinstvenog informaciono-dokumentaciono-komunikacionog sistema, stara se o razmjeni iskustava naučnih i tehničkih dostignuća.
- organizira dogovore, rasprave i savjetovanja zainteresiranih radnih organizacija i drugih institucija o pitanjima od zajedničkog interesa i pomaže im u pronalaženju što adekvatnijih rješenja.

* Adresa autora: Marijan Božičnik, dipl. ing., Rep. geod. uprava Zaagreb, Gruška 2

- prati i proučava način, metod i tehniku izobrazbe odgovarajućih kadrova i pruža stručnu pomoć odgovarajućim institucijama u njihovom radu.
- predaže mjere i priprema nacрте propisa i drugih akata u oblasti naučno-tehničkih informacija i komunikacija.

Član 3.

U okviru svoje djelatnosti Savjet surađuje s odgovarajućim naučnim i stručnim institucijama u zemlji i inozemstvu, te s radnim i drugim organizacijama i njihovim asocijacijama.

Član 4.

Savjet sačinjavaju predsjednik i 14 članova koje imenuje i razrješava Sabor. Članovi Savjeta imenuju se iz reda radnika naučnih ustanova, radnih organizacija i njihovih asocijacija, kao i drugih zainteresiranih institucija.

Član 5.

Predsjednik i članovi Savjeta imenuju se na vrijeme od četiri godine i mogu biti ponovno izabrani.

Član 6.

Predsjednik predstavlja Savjet, saziva sjednice Savjeta i predsjedava im, stara se o izvršavanju odluka Savjeta i obavlja druge poslove koje mu stavi u dužnost Savjet. U slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti sjednice Savjeta saziva i predsjedava im član Savjeta kojega odredi Savjet.

Član 7.

Savjet radi u sjednici. Odluke Savjeta donose se većinom glasova njegovih članova.

Član 8.

Savjet ima tajnika, koga imenuje i razrješava Izvršno vijeće Sabora po prethodno pribavljenom mišljenju Savjeta. Tajnik Savjeta rukovodi radom stručne službe Savjeta i obavlja druge poslove koje mu odredi Savjet odnosno predsjednik. Tajnik Savjeta imenuje se na vrijeme od četiri godine i može ponovno biti imenovan na tu funkciju.

Član 9.

Savjet ima svoju stručnu službu. Na stručnu službu Savjeta primjenjuju se odredbe Zakona o upravi koje se odnose na organe uprave.

U odnosu na poslove koje obavlja stručna služba tajnik Savjeta ima ovlaštenja i dužnosti rukovodioca republičkog organa uprave.

Član 10.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana nakon objave u »Narodnim Novinama«.

— — —

Može se reći da je tri godine relativno kratko vrijeme da bi se odredbe nekog zakona djelotvorno odrazile na oblast za koju je zakon donijet, odnosno da bi se djelatnost u toj oblasti osjetljivo unaprijedila ili zaštitila od negativnih utjecaja koji su kao popratni uvijek mogući i prisutni.

Poznavajući u izvjesnoj mjeri činioce koji utječu i koji mogu utjecati na uvođenje automatske obrade podataka u oblast geodezije i na poslove koji su sa njom u vezi, može se reći da zakonom proklamirana aktivnost i djelovanje navedenog Savjeta nije ni periferno došlo do izražaja u odnosu na geodeziju kao oblast upravne i proizvodne službe.

Ako bi pokušali tražiti razloge i utvrditi uzroke zašto je to tako, trebali bi se kritički osvrnuti na samu koncepciju opisanog zakona i ovlaštenja koja je Savjet tim zakonom dobio.

Svi poslovi koji su Savjetu određeni u nadležnost, usmjereni su samo u smislu postojanja mogućnosti praćenja zbivanja, proučavanja uvjeta rada drugih, izvjesne suradnje sa drugima kao i predlaganje određenih mjera.

Ni jedan član toga zakona ne kaže kome osnovni Republički Savjet za informatiku smije i može narediti da u općem interesu prihvati predložene mjere na području kompjuterske, reprografske i komunikativne tehnike, odnosno AOP. Nema ni jedne odredbe koja bi dozvoljavala da viši organ ili vlast, preporuke odnosno mišljenje Savjeta u općem interesu kao obavezne preporučiti nižem organu vlasti ili zainteresiranoj instituciji.

Nadalje Savjet između vojih 15 članova nema u sastavu ni jednog geodetskog stručnjaka, iako je izvan svake sumnje da je geodezija, kao nauka i kao upravna i privredna grana djelatnosti veliki i stvarni potrošač automatizacije i korisnik sredstava za AOP sa svojim relativno najbogatijim datotekama i informacijama koje sama proizvodi i održava.

Praktička nemoć Savjeta da regulira racionalan i ekonomičan razvoj na području AOP i nabave sredstava elektroničke opreme, vidljiva je i iz dnevnog tiska (Vjesnik od 20. 3. 1973. — Poplava kompjutora), gdje sami predstavnici Savjeta za informatiku obrazlažu prve ozbiljnije korake u rješavanju: »najblaže rečeno čudnog stanja koje unas vlada kod nabavke kompjutora i prateće opreme«. Tako sam Savjet iznosi mnoge propuste i nedostatke koji su uočljivi a da ne navodi ništa o tome da se to događa usprkos činjenici njegovog trogodišnjeg postojanja, kao nadležnog tijela koje je Sabor posebnim zakonom osnovao da regulira razvoj tog područja društvene djelatnosti.

S obzirom da ukupna geodetska djelatnost može apsorbirati velike kapacitete danas postojeće kompjuterizacije i tehnologije AOP, a da navedeni Savjet nije ispitao te okolnosti i mogućnosti, može se smatrati da za tu oblast Savjet nije odgovorio svojoj svrsi za koju je bez sumnje i imenovan. To se posebno naglašava iz aspekta da je geodetska djelatnost i upravna djelatnost, a da je Savjet bez sumnje dio republičke uprave.

Je li tome možda kriva i sama geodetska služba što svoje probleme i potrebe nije iznijela i obrazložila Savjetu i zatražila njegovu pomoć za intenzivnije angažiranje i razvoj na području AOP? Da li bi takav zahtjev od strane geodetske službe za pomoć poboljšao stanje na području uvadavanja AOP, da li bi dao neku pravilnu orijentaciju geodeziji za sadašnje i buduće nastupanje na tom području? Teško je to ocijeniti i dati pravilan odgovor s obzirom na opisana ovlaštenja koja ima Savjet. Više je vjerojatno da od toga ne bi bilo neke posebno osjetljivije koristi.

Za geodeziju bi takva orijentacija trebala biti usmjerena na ispitivanje slijedećih okolnosti:

- da li bi za upravnu geodetsku djelatnost bilo uputnije imati jedan zajednički republički centar ili više odvojenih centara instaliranih u sjedištu pojedinih općina (komuna) ili jačih geodetskih organizacija,
- tko bi trebao izvršiti organizaciju AOP na republičkom nivou a tko na općinskom, tko za potrebe naučnih institucija a tko za potrebe radnih organizacija,
- tko bi trebao odrediti opseg poslova i organizirati suradnju koju takvi centri trebaju i mogu razvijati?
- tko bi trebao vertikalno i horizontalno povezivati datoteke i informacije koje stvara i sa kojima raspolaže geodezija, kako one, potrebne za svakodnevnu upotrebu, tako i one koje su sposobne da posluže za osnivanje i rad jednog šireg budućeg informacionog sistema,
- koje općinske uprave i eventualno radne organizacije usmjeravati na zajedničku suradnju u pogledu korišćenja sredstava za AOP,
- i osim ovih navedenih kao osnovnih, još cijeli niz pratećih problema i za njih potrebnih rješenja i odgovora.

Predmet opisivanja svih geodetskih informacija, kako postojećih tako i onih koje bi se mogle u praktičnoj primjeni i već sada ukazanoj potrebi osnovati, te koje mogu biti sadržaj datoteka jednog širokog informacionog sistema, predmet je posebne studije. Može se bez ustezanja ustvrditi da je opseg i sadržaj geodet-

skih informacija u jednom mogućem budućem informacionom sistemu vrlo velik i opsežan, ali je za sada još radi neizučeni mogućnosti angažiranja na području AOP nedovoljno plasiran i korišten.

I to je jedno od područja koje bi imenovani Savjet trebao ispitati i utvrditi, i to ne samo za područje geodezije, već i za druge upravne oblasti i područja društvenog rada. Tako barem proizlazi iz teksta o njegovom osnivanju.

Geodetska oblast može koristiti sredstva za AOP na slijedećim područjima rada:

- geodetska računanja — područje vrlo dobro poznato po svojim opežnim i složenim zadacima rješavanja zadataka iz trigonometrije, praktičke i teoretske matematike.
- predočivanje zemlje pomoću kartografije u širem i užem smislu — kako u postupku izrade geodetskih podloga u krupnom mjerilu, tako i karata u sitnom mjerilu. To je područje tek u razvoju, ali je praktički zastupljeno već i kod nas.
- održavanje državne izmjere i katastra zemljišta i korišćenje tih informacija.

Sve su to zadaci javne uprave, geodetske službe, geodetske nauke i školstva i geodetske proizvodnje. To je područje na kojem treba da se zajedničkim djelovanjem manifestiraju. Da li se to može sve ili dijelom riješiti u suradnji sa Savjetom za informatiku? Bili se to moglo barem u onom opsegu u kojem je to zakonodavac predvidio osnivajući Savjet za informatiku?

Prednje opisane akcije i njihova egzaktna, ekonomična i organizirana provedba, ne samo na području geodezije, već i u drugim oblastima moguća je, i trebala bi se provesti na osnovi zakona čije odredbe imaju čvršća i određenija ovlaštenja. Primjer jednog takvog zakona bit će citiran u daljnjem tekstu. On potječe iz jedne zapadnonjemačke zemlje, u kojoj je općinska geodetska služba organizirana slično kao i u Jugoslaviji, to jest služba je komunalizirana i u nadležnosti je općina i gradova, pa je tekst nacrta takvog zakona o organizaciji AOP interesantan i za naše prilike. Kroz tekst ovako koncipiranog zakona o AOP stiče se uvjerenje i sigurnost da će na tom području AOP biti spriječena svaka stihijnost, kako u granicama jedne općine ili grada, tako i cijele države. A to se posebno odnosi na oblast rada državne uprave i institucija vezanih uz nju. Takav zakon sposoban je da pri sve većem značaju AOP i uvođenja automatiziranih sredstava rada, spriječi neplansko nabavljanje skupih kompjutorskih sistema i omogući pravilno razvijanje te tehnologije i funkcionalno usmjeravanje na buduću integralnu obradu podataka u jedinstvenom sistemu.

Vertikalna povezanost na području uvadanja i korišćenja sredstava za AOP u upravi nije kod nas zastupljena u dovoljnoj mjeri, nisu dovoljno jano definirane ni određene uloge pojedinih struktura vlasti, kako i u kom pravcu i u kojem opsegu treba na tom području koji organ da djeluje, koliki je opseg zadatka i obaveze Republike, koliko Općine, koliko školstva odnosno radnih organizacija koje rade sa sredstvima društveno političkih zajednica za potrebe istih u primjeni tehnologije AOP.

Trebalo bi znati tko će dati za geodeziju okvirni program razvoja AOP na republičkom nivou, kakav treba biti program razvoja za organe vlasti u općinama i radnim geodetskim organizacijama, tko će ta nastojanja vertikalno povezivati.

Teško je pretpostaviti da se na tom području može od Republičkog Savjeta za informatiku očekivati osjetljivija i efikasna pomoć.

Vjerojatno nije ni ispravno rješenje da se razvoj i napredak na tome području prepusti samo inicijativi onih općina i njenih organa koje imaju ambicioznije kadrove i eventualno nešto veće materijalne mogućnosti. U takvom slučaju, oni ostali »slabiji« primorani su na čekanje da u datom trenu kopiraju iskustva »jačeg susjeda« — To može biti slučaj, ali ne bi smjelo biti pravilo i praksa.

Normiranje obaveznih postupaka u korišćenju sredstva i metoda rada na području AOP, vertikalna povezanost u istim pa i raznim oblastima rada, planirano odlučivanje, kontrolirano usmjeravanje treba biti čvršće određeno, pa čak i posebnim zakonom. Zakon o osnivanju Savjeta za informatiku je po mom mišljenju preslaba garancija da se to može postići uz ovakova ovlaštenja kakva Savjet made danas.

Iz teksta citiranog njemačkog zakona, vidljiva je i naglašena obavezna povezanost viših i nižih organa vlasti u upravi, školstvu i institucijama koje su osnovane

odnosno vezane dijelom uz upravu. Nadalje je jasno trasiran cilj objedinjavanja toka informacija u jedinstveni široki informacijski sistem. Posljednja okolnost će bez sumnje i nas jednoga dana zateći, pa je korisno i uputno da već danas o tome mislimo i svoja nastojanja usmjeravamo.

Bez prava naređivanja i bez prava nadzora vrlo je teško pretpostaviti da se može postići željeni cilj i uspjeh. Pri tome treba naglasiti da pravo samoodlučivanja društveno političkih zajednica time ne bi trebalo biti ugroženo, jer se samoupravljanje nije nikada suprotstavljalo racionalnom naredbodavnom upravljanju.

Posebno ne može biti na području korišćenja nove tehnologije i AOP korisnih rezultata, ako ne postoji pravilne suradnje od najniže do najviše upravne instance.

Jedan centralni informacijski sistem npr. za Republiku i nije moguće zamisliti bez dobro uhodanih i funkcionirajućih regionalnih i općinskih informacijskih sistema. U slučaju da su ti podcentri loše locirani, organizirani ili vođeni, niti šire zamišljeni informacijski sistem ne će moći efikasno djelovati.

Katastar zemljišta odnosno njegove kartoteke i evidencije (grafičke i pisane) prerast će bez sumnje jednoga dana ili u instituciju tzv. više namjenskog katastra zemljišta (Mehrzweckkataster, polivalentni katastar), ili će prerasti odnosno postati sastavni dio širokog informacijskog sistema i njegovih banaka podataka. Takav razvitak za sada još nije moguće kod nas definirati jer nisu ni koncepcije jedne takve buduće katastarske službe ili evidencije postavljene kao problem moguć i potreban da se izuči, pa nisu na vidiku ni eventualna moguća buduća rješenja.

Da se na području evropske katastarske službe na tome intenzivno radi i da se zakonodavstvo tome usmjerava poznata je činjenica, sa kojom ćemo se i mi u doglednoj budućnosti obavezno stručno geodetski i pravno zakonski sresti i prema tome i angažirati.

Ovaj cijeli napis imade prvenstveno taj cilj da kao začetak takvih razmišljanja geodetsku službu tome usmjeri.

PRIMJER ZAKONA O ORGANIZACIJI AUTOMATSKE OBRADE PODATAKA IZ JEDNE ZAPADNO-NJEMAČKE ZEMLJE

Član 1.

- (1) Radi racionalnosti rješavanja zadataka na području AOP u oblasti planiranja upravljanja i vršenja nadzora, obavezne su: Zemaljska vlada, općine i općinske javne službe, sve visoke i više škole, naučni instituti i stručne škole u poslovima AOP, postupati po odredbama ovoga zakona.
- (2) Ukoliko to koristi izgradnji zemaljskog informativnog centra, radi osiguranja odgovarajuće suradnje ili jedinstvenog rješavanja poslova uprave putem AOP, može zemaljska vlada nakon pribavljenog mišljenja posebnog Savjeta odrediti da se odredbe tog zakona protegnu u cijelosti, ili u pojedinim njegovim dijelovima i na druge, zemaljskoj vladi podložne institucije i organizacije koje vrše poslove javnog ovlašćenja a osnovane su po zemaljskoj vladi.

Član 2.

- (1) Planiranja, koordinacija i suradnja sa ostalim najvišim zemaljskim vlastima u pogledu AOP je u nadležnosti ministra unutrašnjih poslova. Posebno on razvija osnovnu koncepciju az integralnu obradu podataka, i stvaranje informacijskog aveza između nosilaca javne uprave. Radi osiguranja integralne obrade podatka, svi su organi vlasti u djelokrugu svog rada obavezni uskladiti svoje djelovanje na području AOP sa odredbama ministra unutrašnjih poslova.
- (2) Cjelokupna zemaljska uprava, sveukupno visoko školstvo, znanstvene institucije, i sve stručne škole, smiju nabavljati računске sisteme uključujući i periferne strojeve, kao i priključne uređaje za daljinsko prenošenje informacija nabavu i izradu programa, samo u suglasnosti sa ministrom unutrašnjih poslova. U slučaju nesuglasja, nadležna je zemaljska skupština.

Član 3.

Zemaljska centrala za AOP

- (1) Radi rješavanja svih zadataka zemaljske uprave, na područja AOP, u načelu je nadležan Zemaljska ured za AOP i statistiku, koji stoji na raspolaganju svima kao zajednički centar za ve oblasti zemaljske uprave. Zemaljski ured za AOP i statistiku pomaže ministru unutrašnjih poslova u praćenju u članu 2. opisanih zadataka i stoji na raspolaganju u pogledu savjetovanja sa područja AOP svim zemaljskim upravnim vlastima.
- (2) Zemaljski zavod za AOP i statistiku podložan je u pogledu nadzora ministru unutrašnjih poslova. Najviše upravne vlasti vrše nadzor nad poslovima AOP Zavoda, u pogledu informacija koje su njihovo vlasništvo.

Član 4.

Zajednički regionalni računski centri

Na preporuku posebnog Savjeta mogu se osnivati posebni regionalni računski centri. Oni su nadležni da izvršavaju zadatke na području AOP iz oblasti zemaljske uprave.

Član 5.

Stručni računski centri

- (1) Uz suglasnost ministra unutrašnjih poslova i posebnog mišljenja Savjeta, vrhovne upravne vlasti mogu osnivati stručne računске centre kata to opseg i posebitost stručnih poslova zahtijeva. U slučaju nesporazuma, odlučna je odluka zemaljske vlade.
- (2) Stručni računski centar podložan je stručnom i službenom nadzoru vrhovne upravne vlasti koja ga je osnovala.

Član 6.

Visokoškolski računski centri

Sve visoke škole, naučni instituti i stručne škole obavezni su u rješavanju svojih zadataka u oblasti AOP koristiti visokoškolski računski centar.

Član 7.

Komunalni centri za AOP

- (1) Općine i općinske zajednice poslužuju se u pogledu AOP u komunalnim centrima za AOP. U pravilu više općina zajedno koristi jedan komunalni centar za AOP. Općine jednog kotara (regije), moraju se služiti u AOP istim računskim centrom kojim se služi sjedište regije.
- (2) Ministar unutrašnjih poslova prema mišljenju Savjeta određuje djelokrug rada i broj komunalnih računskih centara. Pri tome se on mora rukovoditi načelom mogućnosti objedinjavanja sposobnih centara u jedinstveni zemaljski informacioni centar.

Član 8.

Komunalni koordinacioni odbor

- (1) Radi koordinacije poslova oko AOP na području komunalne uprave, osniva se kod ministra unutrašnjih poslova koordinacioni odbor.
- (2) Odbor se sastoji od 8 članova koje određi ministar unutrašnjih poslova i koji imaju pravo glasa, 6 članova iz komunalnih uprava i po 1 član iz zemaljskih saveza.

- (3) Najmanje trojica članova iz komunalnih uprava moraju biti aktivni u jednom komunalnom računskom centru.
- (4), (5), (6), (7), (8), (9) su odredbe iz poslovnika po kojem radi komunalni koordinacioni odbor.

Član 9.

- (1) Komunalni koordinacioni odbor usmjerava suradnju općina i općinskih javnih službi na području AOP. On djeluje u smislu planske i ekonomske primjene AOP, usmjerava AOP komunalne uprave u smislu integralne obrade podataka i stvaranje jedinstvenog informacionog centra sa drugim nosiocima javne uprave.
- (2) Komunalni koordinacioni odbor izrađuje preporuke posebno o:
 1. Broj komunalnih računskih centara i njihov djelokrug rada.
 2. Stvaranje jedinstvenog informacionog centra između komunalnog i drugih računskih centara.
 3. Opremanje komunalnih računskih centara sa opremom odgovarajućeg računskog sistema.
 4. Jedinstvena primjena programskih jezika.
 5. Djelomična ili sveukupna analiza postupovnih procesa za rješavanje zadataka komunalne uprave putem AOP.
 5. Izobrazba i daljnje usavršavanje na području AOP.

Član 10.

Radi unapređivanja suradnje između zemaljske vlade i skupštine, zemaljske uprave, i komunalne uprave iz područja AOP, osniva se kod ministra unutrašnjih poslova koseban Savjet. Njega sačinjavaju:

- (1)
 1. Jedan član svake u zemaljskoj skupštini zastupljene stranke.
 2. Po jedan zastupnik predsjednika vlade, ministra unutrašnjih poslova i ministra financija.
 3. Jedan zastupnik zemaljskog uređa za AOP i statistiku.
 4. Četiri člana komunalnog koordinacionog odbora.
- (2) Nadležan predstavnik zemaljske službe za budžet, ovlašten je da prisustvuje sjednicama Savjeta.
- (3) Članove komunalnog koordinacionog odbora, koji su članovi određene stranke u Zemaljskoj skupštini, određuje ta stranka. Mandat traje 5 godina. Izbog se može ponoviti. Zastupnike ministara iz točke 2; stava (1) ovog člana određuje nadležna vlast.
- (4) Savjet odlučuje o:
 1. Izradi osnovne koncepcije stvaranja informativnog centra između zemaljske uprave i ostalih nosioca javne uprave.
 2. Izbor sistema i uređaja za AOP za potrebe zemaljske uprave i komunalne uprave.
 3. Osiguranje potrebnih programa.
 4. Osnivanje zajedničkih regionalnih računskih centara. (Član 4)
 5. Osnivanje zajedničkih stručnih računskih centara. (Član 5)
 6. Utvrđivanje broja potrebnih komunalnih računskih centara i njihovog djelokruga rada.
 7. Izbor podataka i datoteka koje treba prenijeti u centralnu zemaljsku banku podataka.
 8. Izrada uputstva za primjenu i korišćenje podataka iz centralne zemaljske banke podataka.
 9. Izrada naredbe o obaveznoj jedinstvenosti u primjeni postupaka, izrade programa i oblika informacija (datoteka).
 10. Odobranje iznimaka u smislu člana 13. ovog zakona.
- (5) Savjet imade svoj poslovnik o radu.

Član 11.

- (1) Zemaljska centrala za AOP, zajednički regionalni računski centri, stručni računski centri, visokoškolski računski centri i komunalni računski centri, čine organizacionu i tehničku bazu za izgradnju zemaljskog računskog informativnog

sistema. Zemlja, općine, općinsk e javne službe, ustanove i zaklade, obavezne su stvoriti uvjete za osnivanje takovog informacionog sistema.

- (2) Zemaljska banka podataka je sastavni dio zemaljskog informacionog sistema. U njoj su pohranjene posebno izabrane datoteke potrebne za statističke informacije, planiranje i ipravljanje. Ona stoji u smislu postojećih propisa svakome na raspolaganju, a posebno je može Zemaljska skupština koristiti kao svoj vlastiti informacioni sistem. Pojediniosti o korišćenju podataka iz zemaljske banke podataka propisuje Savjet svojom posebnom odlukom.

Član 12.

Jedinstvenost u postupku programiranja, oblika datoteka i informacija u mjeri koja je potrebna za izgradnju zemaljskog informacionog sistema a radi osiguranja suradnje ili radi jedinstvenog rješavanja upravnih zadataka, zemaljska vlada može na osnovi mišljenja Savjeta odrediti:

1. Da se određeni zadaci iz područja AOP riješe u određenom roku.
2. Da se primjene određeni postupci i programi pri rješavanju pojedinih zadataka u AOP.
3. Da se određene informacije dostave u propisanom obliku i na određenim nosiocima informacija (datotekama).

Kod izdavanja ovakvih naredbi potrebno je imati u vidu ekonomsku i procesnu sposobnost pojedinih općina.

Član 13.

Potvrđivanje iznimaka

Ministar unutrašnjih poslova može na osnovi preporuke Savjeta dozvoliti iznimke, odnoseći se na pojedine odredbe iz ovoga zakona.

Član 14.

U ovome članu nabrajaju se izmjene u Zakonu o zemaljskoj upravi, a koje su promjene uvjetovane donošenjem ovoga zakona.